
Amerika'nın Ekonomi Savaşı Pearl Harbor'a Japon Saldırısını Nasıl Kışkırttı*

Robert Higgs^o

Tipik bir Amerikalıya ABD'nin İkinci Dünya savaşına nasıl girdiğini sorarsanız, size nerdeyse kesin bir edayla, Japonların Pearl Harbor'a saldırdıklarını ve bunun üzerine Amerikalıların karşı hucuma geçtiklerini anlatacaktır. Ona, Japonların Pearl Harbor'a neden saldırdıklarını sorun; muhtemelen, düşüncelerini toparlamak için biraz zamana ihtiyaç duyacaktır. Japonların dünyayı veya en azından Asya-Pasifik bölgesini istila etmek isteyen saldırgan militaristler olduğunu söyleyebilir. Ona, ABD'nin Japonları kışkırtmak için ne yaptığını sorarsanız, büyük olasılıkla, Amerikalıların birşey yapmadığını söyleyecektir: Çıldırılmış Japonlar, tamamen haksız yere, üzerimize sinsice bir saldırı düzenleyerek, bizi, 7 Aralık 1941'de bütünüyle hazırlıksız yakaladıklarında, biz sadece kendi işimizle ilgileniyorduk.

Onu çok da suçlayamazsınız. 60 yıldan fazla bir zamandır, bu tarz inanışlar Amerikalılar arasındaki genel kabul görmüş kanıyı inşa etti; okullarda ve gösterilen filmlerdeki tek görüş - "her okul çocuğunun bildiği" şey. Ne yazık ki, Ortodoks görüş bir yanlış anlamadır. Tipik bir Amerikalıya, Japonları saldırılarına kışkırtmak için Birleşik Devletler ekonomi savaşının ne yapmak zorunda kaldığını sorarak onun canını sıkmayın, çünkü bunu bilmeyecektir. Sonuçta, sizin neyden bahsettiğiniz hakkında hiçbir fikri olmayacaktır.

On dokuzuncu yüzyılın sonlarında Japon ekonomisi, hızlı bir şekilde büyümeye ve endüstrileşmeye başlamıştı. Japonya'nın doğal kaynakları kıt ol-

* "How U.S. Economic Warfare Provoke Japan's Attack on Pearl Harbor", *Freeman*, May 2006.

^o Robert Higgs Independent Institute'ün kıdemli üyesi, *The Independent Review*'ün editörü ve *Resurgence of Warfare State*'in yazarıdır.

duğundan, filizlenen endüstriler, kömür, demir cevheri veya çelik, kalay, bakır, boksit, kauçuk ve petrol gibi ithal ham maddeye dayanmak zorundaydı. Çoğu, Amerikan'ın ya da Avrupa'nın güneybatı kolonilerinden gelen bu ithal malların girişi olmadan Japonya'nın endüstriyel ekonomisi karaya oturarak duracaktı. Japonlar, uluslararası ticarete eklenerek, 1941 yılında kısmen gelişmiş endüstriyel bir ekonomi kurmuşlardı.

Japonlar, aynı zamanda, giderek güçlenen ordu ve donanmaya destek olmak için askerî-endüstriyel bir kompleks de kurdular. Birleşik Devletlerin, büyüyen endüstriyel gücünü silahlı kuvvetlerini donatarak, Amerikan gücünü Karayipler'e, Latin Amerika'ya hatta uzak Filipin Adaları'na kadar yerleştirdiği gibi, Japon silahlı kuvvetleri de, Japonların gücünü Kore ve Kuzey Çin'i de içine alan Pasifik ve Doğu Asya'daki çeşitli bölgelerde yerleştirmesini sağladı.

Franklin D. Roosevelt, 1933'de başkan olunca, ABD hükümeti Japonlardan hoşlanmayan ve Çinlilere karşı romantik bir sevgi besleyen -çünkü, bazı yazarların spekülasyonlarına göre, Roosevelt'in ataları Çin ticaretinden para kazanmışlardı¹- bir adamın kontrolü altına girmişti. Roosevelt, Almanları (ve tabii ki Adolf Hittler'i) da sevmiyordu ve kendi şahsî işlerinde ve dünyayla ilgili işlerde İngilizleri kayırma eğilimindeydi. 1937'de New Deal yavaş yavaş tükenmeye başlayana kadar, dış politikaya da fazla önem vermedi. Bundan sonra, eşi görülmemiş üçüncü dönem yeniden seçilme arzusunu da içeren siyasî hırslarını tatmin etmek için ağırlıklı olarak dış politikaya güvendi.

1930'larda Almanya yeniden silahlanmaya ve saldırganca Lebensraum'u aramaya başlayınca, Roosevelt yönetimi, Alman genişlemesine karşı önlem almada, İngiliz ve Fransızlarla yakından işbirliği içine girdi. 1939'da II. Dünya Savaşı başladıktan sonra, Birleşik Devletler desteği çok daha fazla büyüdü ve yıkıcı anlaşma diye bilinen ve Land-Lease olarak yanıtıcı şekilde adlandırılan program gibi önlemleri de içine aldı. Birleşik Devletleri'nin savaşa girme beklentisi içindeki İngiliz ve Birleşik Devletler ordu görevlileri gizlice, ortak operasyonlar için planları formüle ettiler. Birleşik Devletler güçleri İngiliz donanmasıyla işbirliği yaparak Alman U-botlarına Kuzey Atlantik'te saldırarak savaşı haklılaştıracak bir olay aradılar, ama Hitler yemi yutmadı, böylece, Roosevelt, Birleşik Devletleri'nin tam olarak savaşa girmesi için çok severek ürettiği bahanesini inkar etti - Amerikalılarının büyük çoğunluğunun karşı olduğu bir son.

Haziran 1940'da, Taft'ın başkanlığında savaş bakanı ve Hoover'in başkanlığında devlet bakanı olmuş olan Henry L. Stimson, tekrar savaş bakanı oldu. Stimson İngiliz dostlarının ve kuzeydoğu üst tabakasının aslanıydı ve Japonlara karşı hiçbir dostluk beslemiyordu. Stimson, Çin için Açık Kapı Politikası'nı

¹ Bu paragraftaki bütün alıntılar, *Perpetual War for Perpetual Peace: A Critical Examination of the Foreign Policy of Franklin Delano Roosevelt and Its Aftermath* (Caldwell, Id.: Caxton Printer, 1953), s. 682-83'ün içinde "Summary and Conclusions" dan yapılmıştır.

destekleyerek, Japonya'nın Asya'daki gelişmişliğini engelleyecek iktisadî müeyyidelerin kullanımını onayladı. Hazine bakanı Henry Morgenthau ve İçişleri bakanı Harold Ickes bu politikayı büyük bir şevkle destekledi. Roosevelt bu tür müeyyidelerin Japonya'yı Birleşik Devletler'e karşı savaş açtıracak düşüncesiz bir hata yapmaya kışkırtacağını umdu. Japonya ve Almanya müttefik olduğu için, bu, Almanya'yı da savaşa sokacaktı.

Bu yüzden, Roosevelt yönetimi, ilişkileri uyumlulaştıracak Japon diplomatik uvertürlerini sert bir şekilde reddederken, giderek artan, uyulması zor bir dizi ekonomik müeyyideyi Japonya'ya dayattı. Birleşik Devletler, 1911'de Japonya ile imzalanmış ticaret antlaşmasını 1939'da feshetti. "2 Temmuz 1940'da, Roosevelt, temel savunma maddeleri üzerinde Başkan'a sınırlama ya da yasaklama yetkisi veren İhracat Kontrol Akdi'ni imzaladı." Bu yetki kullanılarak, "31 Haziran'da, uçak motoru yakıtlarının ve yağlayıcılarının ve No. 1 ağır eritme demirinin ve çelik parçalarının ihracı kısıtlandı." Bir sonraki adımda hedef Japonya'ydı, Roosevelt, 16 Ekim'de geçerli olacak, "bütün demir parçalar ve çelik üzerine, İngiltere ve Batı Hemisphere milletlerinin dışında kalan bölgelere uygulanacak" bir ambargo çarptı. Sonunda, 26 Haziran 1941'de, Roosevelt, "Japonların Birleşmiş Devletlerdeki mallarını dondurur, böylece iki millet arasındaki bütün ticari ilişkiler etkin bir şekilde sonlanır. Roosevelt, bir hafta sonra, hâlâ Japonya'ya ticarî akış içinde olan benzin gruplarının ihracına ambargo koydu."² İngilizler ve Hollandalılar da, güneydoğu Asya'daki kolonilerinden Japonya ihracatı ambargolayarak, Roosevelt'i uygun bir şekilde takip ettiler.

Dayanılmaz Bir Durum

Roosevelt ve adamları Japonya'yı dayanılmaz bir duruma koyduklarını biliyorlardı ve Japonya'nın boğazını kurtarmak için savaşa girmeyi deneyeceği muhtemeldi. Amerikalılar, Japonların diplomatik kodlarını kırarak birçok başka şeyin yanında Dışişleri Bakanı Teijiro Toyoda'nın büyükelçi Kichisaburo Nomura'yla 31 Haziranda ne konuştuğunu da biliyordu: "Japonya ve üçüncü ülkeler arasındaki ticarî ve ekonomik ilişkiler İngiltere ve Birleşik Devletler nedeniyle, yavaş yavaş, daha fazla katlanamayacağımız korkunç gergin bir hâle geldi. Bu nedenle, İmparatorluğumuz bekasını korumak için Güney Denizleri'nin ham maddelerini koruyan tedbirler almalıdır."³

Amerikan şifre yazıcıları Japon donanma kodlarını kırdıkları için, Washington'daki liderler Japon "önlemler"inin Pearl Harbor'a bir saldırıyı kapsadığını gayet iyi biliyorlardı.⁴ Onlar, bu kritik bilgiyi, o zamana kadar,

² George Morgenstern'den yapılan tüm alıntılar için bakınız, "The Actual Road to Pearl Harbor", in *perpetual War for Perpetual Peace*, s. 322-23, 327-28.

³ A.g.e., s. 329'dan alınmıştır.

⁴ Robert B. Stinnett, *Day of Deceit: The Truth about FDR and Paerl Harbor* (New York: Free Pres, 2000).

saldırıdan kaçınabilecek ya da ona karşı savunma için hazırlık yapabilecek olan Hawaii'deki kumandanlardan sakladılar. Roosevelt ve liderlerinin/adamlarının alarm zillerini çaldırmamaları çok anlamlıdır: Bütün bunların ardından, saldırı gerçekleşmek üzereyken olan tam da onların uzun süredir aradıklarıydı. 25 Kasım'da Stimson'un bir savaş kabinesi görüşmesinin ardından günlüğüne itiraf ettiği gibi, "Soru, üzerimize fazla tehlike almadan onların (Japonların) ilk vuruşu yapmalarını nasıl bir hileyle sağlarız."⁵ Saldırıdan sonra Stimson'un itirafı şöyledir: "İlk hissettiğim şey rahatlamaydı... bu yolla bütün halkımızı birleştirecek bir kriz gelmişti."⁶

⁵ Morgenstern s. 343'den alıntı.

⁶ A.g.e. s. 384'den alıntı.

Çeviren: Buğra Kalkan